

دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

دانشکده بهداشت

گروه آموزش بهداشت و ارتقای سلامت

الگوی برنامه دوره آموزشی (Course plan)

نام درس: بهداشت دانش آموزان و مدارس **نیمسال تحصیلی:** اول ۱۴۰۴-۱۴۰۳ **رشته تحصیلی:** بهداشت عمومی **مقطع تحصیلی دانشجویان:** کارشناسی بهداشت عمومی ۱۴۰۱
تعداد فراگیر: ۱۱ نفر

تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری و عملی **مدت زمان ارائه درس:** یک ترم، دو ساعت نظری و عملی در هفته (۲۶ ساعت نظری و ۱۷ ساعت عملی) **محل:** دانشکده بهداشت
مدرس: دکتر محمود محبوبی راد

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با شرایط خاص دانش آموزان و بهداشت مدارس، توانایی انجام معاینات دانش آموزان، تشخیص زودرس و به موقع معایب و اختلالات جسمی و روانی آنها با توجه به رشد و تکامل، تشخیص زودرس اختلالات بینایی و شنوایی

شرح درس:

دانش آموزان گروه هدف بسیار مهمی برای ارائه خدمات بهداشتی درمانی در سیستم سلامت کشور محسوب می شوند و تامین، حفظ و اتقای سلامت آنان نقشی بسیار مهم در سلامت جامعه خواهد داشت. با شناسایی شرایط دانش آموزان و انجام معاینات دوره ای به منظور تشخیص به موقع و زود هنگام اختلالات جسمی و روانی در آنان که توسط کارکنان سیستم بهداشتی انجام می شود، سطح سلامت گروه سنی کودک و نوجوان و جوان ما بالاتر خواهد رفت.

اهداف رفتاری:

از دانشجویان انتظار می رود در پایان نیمسال تحصیلی...

۱. بهداشت مدارس و خدمات بهداشتی در مدارس را تعریف نمایند
۲. اهداف کلی و اختصاصی برنامه های بهداشت مدارس را لیست کنند.
۳. نقش مدرسه در زندگی خانوادگی و اجتماعی را شرح دهند.
۴. رشد و تکامل را تعریف نماید.
۵. مراحل رشد و تکامل در سنین مدرسه را توضیح دهد

۶. اختلالات چشم و بینایی سنجی (مختصری در باره چشم و عیوب آنها در سنین مختلف، اثرات ضعیف بینایی در شرایط جسمی روانی و تحصیلی دانش آموزان، طرق مختلف و ساده بینایی سنجی و کاربرد وسائل مختلف سنجش بینایی در شرایط مختلف، مراقبت های لازم برای کودکان مبتلا به عیوب رنگ در چشم) را توضیح دهند.
۷. شنوایی سنجی و اختلالات شنوایی (طرق مختلف و ساده سنجش شنوایی، اثرات اختلالات شنوایی بر شرایط جسمی و روانی و تحصیلی دانش آموزان، مراقبت های لازم برای کودکان مبتلا به اختلالات شنوایی، طرق مختلف جبران شنوایی) را شرح دهند.
۸. نحوه معاینات دانش آموزان در مدارس و مراکز بهداشت به منظور تشخیص زودرس و به موقع بیماری ها و اختلالات را توضیح داده و بصورت عملی انجام دهند.
۹. چگونگی کنترل بیماری های واگیر در مدارس و مقررات جداسازی، ایمن سازی و را توضیح دهند.
۱۰. نحوه انتقال بیماری های مهم از جمله ایدز و هپاتیت را شرح دهند.
۱۱. بهداشت محیط مدرسه و اقدامات لازم برای پیشگیری از سوانح و حوادث را بیان نمایند.
۱۲. آموزش بهداشت در مدارس را تعرف و اهمیت آن را توضیح دهند.
۱۳. کودکان نیازمند مراقبت های خاص در مدرسه را شناسایی و اقدام لازم برای آنها انجام دهند.
۱۴. بهداشت روانی دانش آموزان و مسائل نوجوانان در ایران را توضیح دهند.
۱۵. نقش مشارکت دانش آموزان و معلمان در ارتقای سطح بهداشت مدارس را توضیح دهند.
۱۶. تهیه و ارائه دستورالعمل معاینات دانش آموزان، خودمراقبتی، چاقی و تغذیه، تفکر سالم و حل مسئله، خواب خوب شبانه، فعالیت بدنی، مدیریت خشم، استرس و سلامت روان و مدارس مروج سلامت توسط دانشجویان برای کار عملی و در صورت امکان و ایجاد شرایط مناسب ارائه آن در مدرسه منتخب

اهداف جزئی:

از دانشجویان انتظار می رود در پایان درس قادر باشد:

شماره تیمار	تیمار	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی : شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	روش یاددهی* یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجو	نحوه** ارزیابی و درصد آن
----------------	-------	--------------------------	--	--------------------	---------------------------	---------------------------	-------------------------	------------------	--------------------------------

* روش یاددهی - یادگیری می تواند شامل: سخنرانی، مباحثه ای - گروهی کوچک، نمایشی - حل مسئله - پرسش و پاسخ - گردش علمی، آزمایشی

** آزمون ها بر اساس اهداف می توانند به صورت آزمون ورودی (آگاهی از سطح آمادگی دانشجویان) مرحله ای یا تکوینی (در فرایند تدریس با هدف شناسایی قوت و ضعف دانشجویان) و آزمون پایانی یا تراکمی (پایان یک دوره یا مقطع آموزشی با هدف قضاوت در مورد تسلط دانشجویان) برگزار گردد.

۱	شرح طرح درس دوره انتظارات و چگونگی تدریس و رزشیابی اولیه تعریف بهداشت مدارس تعریف خدمات بهداشتی در مدارس اهداف کلی و اختصاصی برنامه های بهداشت مدارس	معارفه و معرفی طرح درس انتظارات و چگونگی تدریس ارزشیابی اولیه، تکوینی و پایانی درس تبیین اهمیت درس بهداشت دانش آموزان و مدارس بهداشت مدارس را تعریف نماید. خدمات بهداشتی در مدارس را تعریف نماید. اهداف کلی و اختصاصی برنامه های بهداشت مدارس را به طور کامل شرح دهند	آگاهی ادراک دریافت	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی	کامپیوتر ویدئو پرژکتور وایت برد	۱۰۰	آمادگی برای پرسش و پاسخ	آزمون ورودی مرحله ای آزمون پایانی
۲	نقش مدرسه در زندگی خانوادگی و اجتماعی رشد و تکامل طبیعی در دانش آموزان	نقش مدرسه در زندگی خانوادگی و اجتماعی را توضیح دهد. مفهوم رشد و تکامل را توضیح دهد. ویژگی های رشد و تکامل و عوامل موثر بر آن را توضیح دهد. انواع رشد و تکامل را شرح دهد. نقش اولیاء، معلم، مدرسه و مراقبین سلامت در رشد و تکامل دانش آموزان را توضیح دهد. نکات مهم و مورد توجه در تامین و حفظ در رشد و تکامل دانش آموزان را بیان نماید	"	"	"	"	"	مرحله ای آزمون پایانی
۳	چشم و اختلالات بینایی بینایی سنجی	بینایی سنجی و عیوب چشم در سنین مدرسه را توضیح دهد. اثرات ضعف بینایی در شرایط جسمی، روانی و تحصیلی دانش آموزان آشنایی را توضیح دهد. طرق مختلف و ساده سنجش بینایی و کاربرد وسائل مختلف سنجش بینایی را توضیح دهد.	"	"	"	"	"	مرحله ای آزمون پایانی
۴	گوش و اختلالات شنوایی	طرق مختلف و ساده سنجش شنوایی را توضیح دهد.	"	"	"	"	"	مرحله ای

آزمون پایانی						اثرات اختلالات شنوایی بر شرایط جسمی و روانی و تحصیلی دانش آموزان را توضیح دهد. مراقبت های لازم برای کودکان مبتلا به اختلالات شنوایی و طرق مختلف جبران شنوایی را شرح دهد.	شنوایی سنجی		
مرحله ای آزمون پایانی	"	"	"	"	"	انواع مراقبت ها و معاینات جسمی دانش آموزان را نام ببرد. نحوه معاینات دانش آموزان در مدارس و مراکز بهداشتی به منظور تشخیص زودرس و به موقع بیماری ها و اختلالات را توضیح دهد. نحوه screening بیماری های هدف در بهداشت مدارس را توضیح داده و قادر به غربالگری باشد اصول معاینات دوره ای را بیان نمایند.	مراقبت های بهداشتی دانش آموزان نحوه معاینات دانش آموزان در مدارس و مراکز بهداشت	۵	
مرحله ای آزمون پایانی	"	"	"	"	"	انواع بیماری های شایع را به تفکیک نام ببرد. راههای انتقال آنها را نام ببرد. چگونگی کنترل بیماری های غیرواگیر در مدارس را توضیح دهد. اهمیت غربالگری در زمان رخداد اپیدمی ها را بیان نماید. مقررات جداسازی را توضیح دهد. مقررات ایمن سازی در مدرسه را شرح دهد.	چگونگی کنترل بیماری های غیرواگیر در مدارس مقررات جداسازی مقررات ایمن سازی	۶	
مرحله ای آزمون پایانی	"	"	"	"	"	نحوه انتقال بیماری هپاتیت را توضیح دهد. راه های پیشگیری از بیماری ایدز را توضیح دهد. نحوه انتقال بیماری هپاتیت را توضیح دهد. راه های پیشگیری از بیماری هپاتیت را شرح دهد.	نحوه انتقال بیماریهای مهم از جمله ایدز و هپاتیت	۷	
مرحله ای	"	"	"	"	"	بهداشت محیط مدرسه را تعریف نماید.	بهداشت محیط مدرس	۸	

آزمون پایانی						اصول بهداشت محیط مدارس را نام ببرد. مشخصات ساختمانی آموزشگاه را توضیح دهد. اهمیت و نقش مسائل محیطی در سلامت دانش آموز را شرح دهد.		
مرحله ای آزمون پایانی	"	"	"	"	"	مهمترین حوادث شایع در دانش آموزان و اصول کمکهای اولیه در مورد آنها را به طور کامل توضیح دهد. محلهای عمده وقوع حوادث در مدارس بر اساس منابع علمی لیست کند. اقدامات لازم برای پیشگیری از حوادث و سوانح شایع در مدارس را توضیح دهد.	پیشگیری از حوادث در دانش آموزان	۹
مرحله ای آزمون پایانی	"	"	"	"	"	آموزش بهداشت را بر اساس متون و منابع علمی تعریف کند. آموزش بهداشت مدارس را بر اساس متون و منابع علمی تعریف کند شرایط و ویژگیهای آموزش دهنده بهداشت را شرح دهد نقش آموزش بهداشت را در ارتقای سلامت دانش آموزان بیان نماید اصول و مبانی آموزش بهداشت مدارس را بر اساس منابع علمی توضیح دهد	آموزش بهداشت در مدارس	۱۰
مرحله ای آزمون پایانی	"	"	"	"	"	بهداشت روانی در دانش آموزان را تعریف نماید اهمیت بهداشت روانی در دانش آموزان را توضیح دهد حوزه های بهداشت روان را نام برده، آنها را توضیح دهد	بهداشت روانی در دانش آموزان	۱۱

						نیازهای اساسی انسان را توضیح دهد مشکلات رفتاری در دانش آموزان را لیست نماید اختلالات شایع رفتاری و اجتماعی در دانش آموزان را شرح دهد. مکانیزمها و رفتارهای دفاعی در دانش آموزان را شرح دهد		
مرحله ای آزمون پایانی	"	"	"	"	"	نقش خانواده و مدرسه در تأمین بهداشت روانی دانش آموزان را توضیح دهد مهارتهای مقابله با آسیب های روانی اجتماعی را توضیح دهد. راهکارهای ارتقای بهداشت روانی در دانش آموزان را توضیح دهد	۱۲	مهارتهای مقابله با آسیب های روانی اجتماعی
مرحله ای آزمون پایانی	"	"	"	"	"	نقش اولیاء، معلم، مدرسه و مراقبین سلامت در ارتقای سطح بهداشت مدارس و دانش آموزان را توضیح دهد. نکات مهم و مورد توجه در تامین و حفظ سطح بهداشت مدارس و دانش آموزان را بیان نماید.	۱۳	نقش مشارکت دانش آموزان و معلمان در ارتقای سطح بهداشت مدارس
مرحله ای آزمون پایانی	"	"	"	"	"		۱۴	تهیه و ارائه دستورالعمل معاینات دانش آموزان ۲
مرحله ای آزمون پایانی	"	"	"	"	"		۱۵	تهیه و ارائه دستورالعمل خودمراقبتی ۲
مرحله ای آزمون پایانی	"	"	"	"	"		۱۶	تهیه و ارائه دستورالعمل چاقی و تغذیه ۳
مرحله ای آزمون پایانی	"	"	"	"	"		۱۷	تهیه و ارائه دستورالعمل تفکر سالم و حل مسئله ۲

مرحله ای آزمون پایانی	"	"	"	"	"		تهیه و ارائه دستورالعمل خواب خوب شبانه ۱		۱۸
مرحله ای آزمون پایانی	"	"	"	"	"		تهیه و ارائه دستورالعمل فعالیت بدنی ۲		۱۹
مرحله ای آزمون پایانی	"	"	"	"	"		تهیه و ارائه دستورالعمل مدیریت خشم، استرس و سلامت روان ۳		۲۰
مرحله ای آزمون پایانی	"	"	"	"	"		تهیه و ارائه دستورالعمل کرونا در مدارس ۲		۲۱

تعداد جلسات: ۱۳ جلسه نظری و ۸ جلسه عملی ۱۰۰ دقیقه ای

نحوه ارائه درس: سخنرانی، سخنرانی بازخوردی، پرسش و پاسخ، کنفرانس، بحث گروهی، پژوهش علمی، سایر روشهای مرتبط با اهداف آموزشی تحت مطالعه

روند ارائه درس و نحوه یاددهی-یادگیری: ارائه طرح درس کلی و هفتگی در جلسه اول، حضور غیاب، سوال و مرور درس جلسه قبل، ارائه عناوین جلسه فعلی و ارائه درس، ارائه عناوین جلسه بعد

کل درس در ۴۳ ساعت به صورت نظری و عملی توسط مدرس و دانشجویان توضیح و ارائه خواهد شد.

دانشجویان محترم توجه داشته باشند با توجه به گستردگی و تنوع زیاد مطالب و محدودیت زمان نقش مدرس، راهنمایی و تسهیل یادگیری است نه انتقال تمام محتوا. لذا بایستی قبل از ورود به کلاس

مطالعات لازم انجام گرفته و در کلاس درس مشارکت فعال داشته باشند

با توجه به مقطع تحصیلی مخاطبان در این درس و انتظار از آنان برای فعالیت های یادگیری خود-راهنبر، رویکرد غالب در اجرای این درس مشارکتی و تعاملی خواهد بود. بر این اساس دانشجویان

محترم منابع معرفی شده را مطالعه و با آمادگی برای بحث و تعامل در کلاس حضور می یابند.

کار عملی: در صورت امکان قسمتی از دروس بصورت عملی در آزمایشگاه های فیزیک کاربردی شنوایی سنجی و بینایی سنجی انجام خواهد شد.

فعالیت (وظایف) دانشجو و ارزشیابی:

- شرکت فعال در کلاس و بحث گروهی، کنفرانس و سمینار
- در طول دوره (حضور فعال، کوئیز، شرکت در گفتگوها و انجام به موقع تکالیف) ۲۵٪ نمره

پایان دوره ۷۵٪

ارائه ی کنفرانس و گزارش مکتوب از تکالیف موضوعاتی که تعیین می شود.

برای ارزشیابی دانشجو در این درس (در هر حیطه):

- ارزیابی تشخیصی اولیه با کمک پیش آزمونهای دانشی و نگرشی انجام خواهد شد.
- ارزیابی مرحله ای درس با استفاده از آزمونهای مرحله ای و پرسش های کلاسی و شرکت در گفتگوها صورت می گیرد.
- ارزیابی پایانی درس با کمک آزمون کتبی انجام خواهد شد.

وسایل کمک آموزشی و رسانه های آموزشی:

- آموزش با استفاده از سیستم نوید (Navid)، پاورپوینت (PowerPoint)، اورهد (Overhead)، کامپیوتر (Computer)، ویدئوپروژکتور (Video projector)، وایت برد (White board) و کتاب های مرجع (Text books).

زمان و مکان ارائه درس: شنبه ها: ۱۰-۱۲، دانشکده بهداشت، کلاس:

مقررات درس و انتظارات از دانشجویان:

به منابع معرفی شده مراجعه و مطالب تکمیلی بحث ها را مطالعه نمایند. ۲. در تمام جلسات حضور منظم توأم با آمادگی داشته باشند ۳. غیبت غیر موجه از کلاس باعث حذف درس می شود. سیاست مدرس در مورد برخورد با غیبت و تاخیر دانشجو در کلاس درس: طبق مقررات آموزشی

منابع اصلی درس:

۱. بهداشت مدارس، دکتر علی رمضانخانی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
۲. مدارس مروج سلامت در جمهوری اسلامی ایران {Health Promoting School (HPS)}
۳. بهداشت مدارس، دکتر محمدرضانوری
۴. بهداشت مدارس، دکتر امین شکروی
۵. راهنمای خودمراقبتی برای سفیران سلامت (ویژه دانش آموزان متوسطه اول)
۶. راهنمای خودمراقبتی برای سفیران سلامت (ویژه دانش آموزان متوسطه دوم)
۷. "برنامه عملی و کارآموزی در واحد بهداشت مدارس مرکز بهداشت استان - شهرستان - مدارس
۸. آیین نامه های بهداشت مدارس معاونت بهداشتی دانشگاه ها
۹. دستورالعمل پیشگیری از کرونا در مدارس
۱۰. کتاب جامع بهداشت عمومی دکتر حسین حاتمی، بخش بهداشت مدارس
۱۱. بلوک بهورزی بهداشت مدارس